

BUSINESS ORGANIZATIONS (Part-VII)

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura

රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපාර

රජය හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් පවත්වා ගෙන යන හා පාලනය කෙරෙන සියලු ම ව්‍යාපාර රාජ්‍ය අංශයේ නැතහොත් පොදු අංශයේ ව්‍යාපාර ලෙස සැලකේ.

පොදු අංශය මගින් ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යනු ලබන්නේ පොදු ජනතාවගේ සුභසිද්ධිය උදෙසා ය.

රජය ව්‍යාපාර කටයුතු කර ගෙන යාමට හේතු

- පෞද්ගලික අංශය විසින් අභිතකර ලෙස ලාභ ඉපයම වැනි වෙළෙඳපොළ තත්ත්ව පාලනය කිරීමට
- ඒකාධිකාරී ආයතන බිහි වීම වැළැක්වීමට
- ජාතියේ ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් පවතින යම් යම් ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍ර පවත්වා ගෙන යාමට
- පොදු ජනතාවට සාධාරණ මිලකට අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීමට

- රජයේ සැලැස්මක් හා පාලනයක් යටතේ ව්‍යාපාර කටයුතු සිදු වන බැවින් සම්පත් නාස්තිය අවම කර ගැනීමට
- ලාභ නො මැති, පෞද්ගලික අංශය අත නො ගසන වැදගත් මහා පරිමාණ සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම පවත්වා ගෙන යාමට

රාජ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ග

- රාජ්‍ය සංස්ථා / ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල
- රජයේ දෙපාර්තමේන්තු
- රාජ්‍ය සමාගම්
- පළාත් සභා හා පළාත් පාලන ආයතන යටතේ ඇති ව්‍යාපාර

රාජ්‍ය සංස්ථාවක ලක්ෂණ

- විශේෂ හෝ පොදු පනතක් යටතේ සංස්ථාපනය කිරීම
- නෛතික පුද්ගලභාවයක් හිමි වීම
- පූර්ණ අයිතිය හෝ වැඩි අයිතියක් රජය සතු වීම
- රජය විසින් පත් කරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයකින් පාලනය කිරීම
- රාජ්‍ය ණය, ලාභාංශ ප්‍රති ආයෝජන, මහජනතාව ණය ප්‍රාග්ධනයට දායක කර ගැනීම ආදියෙන් ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනය කර ගැනීම
- අවම මිලකට ජනතාවට කාර්යක්ෂම සේවාවක් සැපයීම ප්‍රධාන අරමුණ වීම

නිදසුන් :

- ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය
- ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය
- ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාව
- ශ්‍රී ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව

රාජ්‍ය සංස්ථා මණ්ඩල, අධිකාරිය, ආයතනය, සභාව, කාර්යාංශය ආදී විවිධ නම්වලින් හැඳින්වේ.

රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවක දැකිය හැකි ලක්ෂණ

- අමාත්‍යාංශයක් යටතේ රජයේ සෘජු පාලනයට යටත් වීම
- ආයතන සංග්‍රහය, මුදල් රෙගුලාසි ආදී රජයේ ප්‍රතිපත්තිවලට අනුව ම කටයුතු කළ යුතු වීම
- බොහෝ විට සේවා සැපයීමේ නිරත ආයතන වීම
- දෙපාර්තමේන්තුවක් නීතිය ඉදිරියේ පුද්ගලයෙකු වශයෙන් පිළිනොගන්නා නමුත් දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානියාගේ නිල නාමයෙන් නීතිය ඉදිරියේ පෙනී සිටිය යුතු වීම
- රජයේ වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය මගින් අවශ්‍ය අරමුදල් ප්‍රතිපාදනය කිරීම

නිදසුන් :

- අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
- කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- සෞඛ්‍යය දෙපාර්තමේන්තුව
- දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව

රාජ්‍ය සමාගමක දැකිය හැකි ලක්ෂණ

- සමාගම් පනත යටතේ සංස්ථාපනය කර ඇති සීමිත පොදු සමාගමක් වීම
- සමාගමේ මුළු ප්‍රාග්ධනයෙන් 51% ට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් රජය හෝ රජයේ ආයතන සතු වීම

නිදසුන් :

- ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සමාගම
- සීමාසහිත ලංකා පොස්පේට් සමාගම
- ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම
- සී/ස ලිට්‍රෝ ගෑස් සමාගම
- State Trading Company

පළාත් පාලන ආයතන යටතේ පවතින ව්‍යාපාරවල ලක්ෂණ

- පළාත් සභා, නගර සභා, ප්‍රාදේශීය සභා යටතේ පවත්වා ගෙන යාම
- අයිතිය ඒ ඒ පළාත් පාලන ආයතනයට හිමි වීම
- අවශ්‍ය අරමුදල් පළාත් පාලන ආයතන විසින් හෝ මධ්‍යම රජයෙන් සපයනු ලැබීම
- පරිපාලනය පළාත් පාලන අධිකාරීන් විසින් සිදු කිරීම

2021

2022

2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය

ආර්ථික විද්‍යාව

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021

2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති

(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura